

Protocol Seksuele ontwikkeling en opvoeding

Doel:

Duidelijkheid omtrent de seksuele opvoeding en ontwikkeling van kinderen. Het op juiste manier begeleiden van kinderen in hun seksualiteit waarbij er goed gekeken wordt naar waar de grenzen liggen en niet overschreden worden.

Waarom:

Het is heel belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen. Hierbij hoort ook de seksuele ontwikkeling. Kinderen zullen lichaamsbesef krijgen en een identiteit ontwikkelen wat volkomen normaal is in de ontwikkeling van een kind. Kinderen leren door middel van onderzoeken. Het lijkt soms alsof deze ontwikkeling zich vanzelf voltrekt. Voor een goede ontwikkeling zijn er vanuit de omgeving bepaalde voorwaarden nodig. Bij kinderopvang Dolletje Fijn begeleiden we deze ontwikkeling.

Deze begeleiding kan alleen plaats vinden als we hierover bepaalde regels en afspraken hebben opgesteld. Bij de werkinstructie staan afspraken waarvan wij denken dat ze kinderen helpen om een positieve houding tegenover seksuele ontwikkeling en opvoeding te krijgen. Daarbij is het belangrijk dat kinderen op het gebied van seksualiteit met elkaar leren omgaan. Het is belangrijk om kinderen, indien nodig, genoeg weerbaar en mondig te maken met betrekking tot dit onderwerp. Zo krijgen ze voldoende zelfvertrouwen om hun eigen grenzen aan te geven.

Wie is verantwoordelijk:

Pedagogisch medewerkers en directie.

Werkinstructie

Deze werkinstructie behoort bij het protocol seksuele opvoeding.

Deze werkinstructie bestaat voornamelijk over gemaakte afspraken.

Afspraken bij Kinderopvang Dolletje Fijn die betrekking hebben op de seksuele opvoeding.

- Lichamelijk contact met kinderen is belangrijk. Dit is 1 van de belangrijkste voorwaarden voor emotionele veiligheid. Het is de normaalste zaak van de wereld. Knuffelen mag, kinderen moeten niet. Als ze niet van knuffelen houden hoeven ze dit niet te doen en respecteren wij hun grens.
- Wanneer kinderen pedagogisch medewerkers aanraken op privé plekken zoals billen, borsten of geslachtsdelen zullen we dit niet direct afkeuren, mits het om een achteloze handeling gaat. Afleiden is dan een goede optie. Dit is leeftijdsgebonden. Kleine kinderen zijn zich hier niet van bewust terwijl je kinderen vanaf 3 jaar uit kan leggen dat dit niet hoeft. Voor de BSO geldt dat ze de leidsters niet op deze plekken aanraken.
- Van de pedagogisch medewerkers bij kinderopvang Dolletje Fijn wordt verwacht dat ze nadenken over hun persoonlijke grenzen met betrekking tot seksualiteit. En deze grenzen ook duidelijk maken aan kinderen en hun ouders. Hierbij nemen de pedagogisch medewerkers wel de opvattingen van Dolletje Fijn in acht.
- Dolletje Fijn begeleidt de kinderen in hun ontwikkeling met betrekking tot seksualiteit, maar stelt daarin wel grenzen om de kinderen de omgangsnormen over seksualiteit bij te brengen. Dit uit respect voor zichzelf en voor anderen. Kinderopvang Dolletje Fijn zal de kinderen waar nodig uitleg geven over de omgangsnormen en grenzen.
- Wij geven geen seksuele voorlichting bij kinderopvang Dolletje Fijn. Wij vinden dit een taak van de ouders en scholen. Wanneer er vragen zijn van kinderen proberen we deze wel zo goed mogelijk te beantwoorden passende bij de leeftijd en de vraag van het kind. Als er bijvoorbeeld een vraag komt over menstruatie pak je dit voor een kind van 4 jaar anders aan dan voor een kind van 10 jaar. We maken vragen van kinderen niet beladen, het zijn tenslotte normale vragen. We geven rustig antwoord en op een eerlijke manier. Stelt een kind vaak deze vragen dan is het een taak van de pedagogisch medewerkers om dit door te spelen naar de ouders zodat zij actie kunnen ondernemen door zelf met de kinderen en hun vragen om de tafel te gaan zitten.
- Kinderen van 0-4 mogen elkaar bekijken tijdens het plassen. Vanaf 4 jaar mag dit niet meer. Kinderen zitten dan op de wc met de deur dicht. Zo heeft elk kind vanaf vier jaar ook privacy bij het plassen. Als kinderen in hun broek hebben geplast of gepoept moeten ze zich omkleden in het toilet. Dit om te voorkomen dat andere kinderen kunnen meekijken en de kinderen die zich omkleden wat privacy te gunnen. De kinderen bij Kinderopvang Dolletje Fijn leren ook dat voordat ze van het toilet komen hun broek omhoog moeten hebben.

- Kinderen mogen niet aan de geslachtsdelen van andere kinderen zitten.
- Kinderen mogen niet aan hun eigen geslachtsdelen komen wanneer er andere kinderen bij zijn, bijvoorbeeld tijdens het eten of buitenspelen. Ze mogen dit wel doen als ze alleen zijn, bijvoorbeeld in bed of op het toilet. Als het gaat om achteloze handelingen zoals krabben dan is het wel toegestaan.
- Kinderen van 0-4 mogen niet bloot in het badje spelen. Wij hebben liever dat ze een zwembroek of zwemluier of onderbroek aan hebben. Ouders die willen dat meisjes een bovenstukje aanhebben kunnen dit doorgeven aan de groepsleiding. Kinderen van de BSO moeten verplicht iets dragen (zwembroek, onderbroek) wanneer ze in het badje of onder de sproeier gaan. De reden dat wij dit doen is om de kinderen te beschermen. Er komen op het dagverblijf regelmatig bezoekers. Wij vinden het niet nodig dat zij de kinderen bloot kunnen aanschouwen.
- Bij kinderopvang Dolletje Fijn leren we kinderen door middel van spel of liedjes lichaamsdelen benoemen. (Hoofd, schouders, knieën, teen) Hierbij horen ook de geslachtsdelen, borsten en billen.
- Wij verbieden op Dolletje Fijn niet meteen het roepen van bijvoorbeeld woorden als “poep” en “plas”. Wij negeren het even of proberen het met humor op te lossen. We willen niet dat kinderen de hele dag deze woorden roepen dus op een gegeven moment moeten de kinderen wel stoppen. We verbieden ze het niet gelijk omdat het dan juist spannender wordt deze woorden te roepen. Als kinderen 4 jaar of ouder kun je duidelijk uitleggen dat dit soort woorden bijvoorbeeld aan tafel niet horen. Hier kun je hen dan ook op wijzen. Extremere termen zoals “k*t” en “l*l” mogen de kinderen niet roepen. Als kinderen ouder zijn kunnen we ze uitleggen dat dit heel raar is dat je dit niet zegt omdat het een geslachtsdeel is en aan jongere kinderen vertel je dat het een woord is wat gewoon niet leuk is om te horen.
- Bij Dolletje Fijn noemen we de geslachtsdelen van de kinderen: “piemel” en “plasser”. We kiezen er bij Dolletje Fijn voor om allemaal dezelfde termen voor bijvoorbeeld geslachtsdelen te gebruiken.
- Doktertje spelen, of anderen spelvormen waarbij kinderen elkaar onderzoeken mogen bij Dolletje Fijn alleen binnen bepaalde grenzen. Deze grenzen houden we goed in de gaten. We proberen het spel ook te begeleiden en de kinderen weerbaar te maken zodat ze hun eigen grenzen zelf kunnen aangeven. De kleding van de kinderen blijft aan tijdens spel.

Grenzen zijn moeilijk vast te stellen. Dit omdat de grenzen van kinderen heel verschillend zijn, per leeftijd, maar ook per kind.

We proberen toch een aantal voorbeelden te geven van grenzen die we in bepaalde Situaties zullen corrigeren en of handhaven:

- Het bewust betasten van kinderen op billen, borsten en geslachtsdelen vinden wij niet goed. Dit punt speelt vooral bij oudere kinderen.
- Met voorwerpen seksuele handelingen uitbeelden vinden wij respectloos. Een kind die bijvoorbeeld met een pen een aftrekbeweging nadoet, vinden wij niet kunnen.
- Spelletjes zoals 'één, twee drie, vier, vijf, zes, zeven, wie zal ik een zoentje geven?' mogen op de wang. Zoentjes geven mag niet als wij zien dat een kind gedwongen wordt om mee te doen. Wij nemen dan het kind in bescherming door te zeggen dat het niet goed is om te zoenen als je dat niet wilt. Een kind moet 'nee' kunnen en mogen zeggen.
- Tongzoenen mag niet bij de BSO. Bij het KDV is dit meestal niet van toepassing
- Wij stoppen (zelf bedachte) spelletjes met een seksuele lading. Bij de BSO zitten namelijk kinderen van diverse leeftijden. Wij vinden dat we de kinderen die jong zijn en hun grenzen nog niet kunnen aangeven moeten beschermen. De pedagogisch medewerkers bespreken met ouders als kinderen regelmatig met deze spelletjes bezig zijn, zodat zij hier thuis ook over kunnen praten.
- Tijdens het spel waarbij kinderen elkaar onderzoeken mag er absoluut geen pijn of dwang in het spel voorkomen. De pedagogisch medewerkers grijpen dan onmiddellijk in. Elk kind heeft zijn eigen grenzen en dat moet ook gerespecteerd worden door iedereen.
- In kleinere ruimtes bij de BSO waar kinderen kunnen spelen en waar niet zoveel toezicht is, kijken de pedagogisch medewerkers regelmatig of kinderen zich gedragen binnen de grenzen van het protocol seksuele ontwikkeling en opvoeding. Wel vinden wij het belangrijk dat er ruimte moet zijn voor kinderen. Ze moeten zich niet altijd op hun vingers gekeken voelen. Wij respecteren deze vrijheid maar houden de kinderen (onopgemerkt) toch goed in de gaten. Pedagogisch medewerkers (mentor) kunnen als vertrouwenspersoon dienen voor kinderen. Aan de hand van de ernst van wat het kind vertelt beslist een leidster of zij dit vertelt aan de ouders of andere opvoeders van het kind. Pedagogisch medewerkers zullen niet beloven het nooit door te vertellen en proberen kinderen te stimuleren het zelf aan ouders te vertellen. Gaat het om kleine geheimen zoals vragen over zoenen en vrijen dan hoeft de leidster dit niet door te geven aan ouders. Komen dergelijke vragen vaak voor kan een leidster wel een signaal afgeven dat het kind veel bezig is met het ontwikkelen en onderzoeken van seksualiteit.

*** Bij kinderopvang Dolletje Fijn hebben we 6 criteria waarbij wij kijken of seksueel gedrag gezond aanvaardbaar of grensoverschrijdend is.**

Deze criteria zijn:

- 1- Wederzijdse toestemming
- 2- Vrijwilligheid
- 3- Gelijkwaardigheid
- 4- Leeftijdsadequaat
- 5- Context-adequaat
- 6- Zelfrespect.

Met behulp van deze criteria toetsen wij in welke mate het gesignaleerde gedrag normaal aanvaardbaar of juist grensoverschrijdend is.